Suomen Journalistiliitto
Finlands Journalistförbund

SN 11.10.2016

Eduskunnan lakivaliokunnalle

Lausunto koskien hallituksen esitystä laiksi tekijänoikeuksien yhteishallinnoinnista: Hallituksen esityksen 1. lakiehdotuksen 65 ja 66 §:n soveltaminen kahden sopimuspuolen välisessä sopimuksessa olevaan yksittäiseen ehtoon

Suomen Journalistiliitto on yhteishallinnointiorganisaatio Kopiosto ry:n jäsenjärjestö. Journalistiliitto edustaa n. 15 000 tekijää, jotka työskentelevät työ- ja toimeksiantosuhteissa media-alalla. Journalistiliitto toteaa lausuntonaan seuraavaa:

Lakiehdotuksen perusteluissa todetaan, että ehdotetulla 65 §:llä säännöksellä pyritään suojaamaan mm. oikeudenhaltijoita erityisesti sellaisia sopimusehtoja ja menettelyjä vastaan, jotka tyypiltään olisivat kohtuuttomia kaikissa vastaavissa sopimussuhteissa. Kohtuuttomuuden arvioinnissa olisi esityksen mukaan huomioitava yleisesti sopimusehdon tai menettelyn kokonaisvaikutukset sopijapuolelle ryhmänä. Toisaalta perusteluista käy ilmi, että myös yksittäisessä sopimussuhteessa sovellettavan ehdon kohtuuttomuuden voisi saattaa markkinaoikeuden tutkittavaksi.

Suomalaisissa yhteishallinnointiorganisaatioissa valtaa käyttävät oikeudenhaltijat joko suoraan tai välillisesti oikeudenhaltijoita edustavien jäsenjärjestöjen välityksellä. Ehdotettava yhteishallinnointilaki kokonaisuudessaan vahvistaa oikeudenhaltijoiden asemaa entisestään.

Oikeudenhaltijoilla tai jäsenjärjestöillä on edustus niissä yhteishallinnointiorganisaatioiden toimielimissä, joissa lisensoinnin ehtoja (mukaan lukien tariffit) valmistellaan ja joissa niiden käyttöönotosta päätetään. Journalistiliitto katsoo, että ehtojen kollektiivinen valmistelu estää tehokkaasti ennakolta oikeudenhaltijoiden näkökulmasta ainakin ns. tyyppikohtuuttomien ehtojen syntymisen.

Journalistiliitto katsoo myös, ettei tekijöillä ole vastaavanlaista tarvetta heikomman osapuolen suojeluun suhteessa yhteishallinnointiorganisaatioon kuin heillä on tilanteessa, jossa he sopivat teoksen käyttämisestä suoraan käyttäjän kanssa. Yhteishallinnointiorganisaatiolla ei ole mahdollisuutta yksipuoliseen ehtojen saneluun suhteessa oikeudenhaltijoihin, koska ne toimivat oikeudenhaltijoilta saamiensa mandaattien varassa.

Harkittaessa ehdotettujen 65 ja 66 §:n soveltamista kahdenvälisessä sopimussuhteessa sovellettavaan yksittäiseen sopimusehtoon tulisi mainittu sopimusehtojen syntymekanismi, jossa oikeudenhaltijat ovat edustettuina, ottaa huomioon. Samoin tulisi ottaa huomioon se, että yhteishallinnointiorganisaatiot toimivat massakäyttömarkkinoilla,

Siltasaarenkatu 16, 7. krs
PL 252, FIN-00531 Helsinki
Puh. +358 9 6122 330
Fax +358 9 605 396
www.journalistiliitto.fi
FI03 8000 1000 0940 87 DABAFIHH

Broholmsgatan 16, 7. vån
PB 252, FIN-00531 Helsingfors
Tel. +358 9 6122 330
Fax +358 9 605 396
www.journalistiliitto.fi
FI03 8000 1000 0940 87 DABAFIHH

joilla edustettavia oikeudenhaltijoita on tuhansia eivätkä lupien ostajat osta käyttöoikeutta yksittäiseen teokseen vaan ”teosmassaan”.

Ehdotetut 65 ja 66 § eivät perustu yhteishallinnointidirektiiviin. Journalistiliitto katsoo, ettei niiden tarjoama, jo olemassa olevien oikeusturvakeinojen lisäksi tuleva sääntely ole yllä mainituin perusteluin tarpeen.

SUOMEN JOURNALISTILIITTO –
FINLANDS JOURNALISTFÖRBUND ry.

Sanna Nikula
Työehtoasiamies

Siltasaarenkatu 16, 7. krs
PL 252, FIN-00531 Helsinki
Puh. +358 9 6122 330
Fax +358 9 605 396
www.journalistiliitto.fi
FI03 8000 1000 0940 87 DABAFIHH

Broholmsgatan 16, 7. vån
PB 252, FIN-00531 Helsingfors
Tel. +358 9 6122 330
Fax +358 9 605 396
www.journalistiliitto.fi
FI03 8000 1000 0940 87 DABAFIHH